

CEBIT BİLİŞİM EURASIA'NIN ARDINDAN

FUAR MANZARALARI

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında dünyanın en büyük yedinci fuarı

CeBIT Bilişim Eurasia,

7-12 Ekim 2008 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi.

21 ülkeden 971 kurum ve şirketin katıldığı fuarı

altı gün boyunca 70 ülkeden yaklaşık 160.000 kişi ziyaret etti. Fuarda 405 yeni ürün tanıtıldı.

Biz de elimizde fotoğraf makinesi, fuarı gezerek ilginç ve yenilikçi ürünlerin peşine düştük.

İşte, fuar alanında objektifimize takılanlar...

Şimdiye dek üç boyutlu görüntüler yalnızca sinemalarda karşılaştıysanız, bu teknolojiyi evinize de buyur etmeye hazırlanın. Teknosa'nın fuardaki mağazasında sergilediği bu üç boyutlu televizyon, özel bir bilgisayar sistemine bağlanarak çalışıyor ve beraberinde üç boyutlu gözlüklerle geliyor. Böylece özel çekilmiş filmleri izlerken ya da oyunları oynarken çekimler sanki üzerinize üzerinize geliyormuş gibi duyumsuyorsunuz. Televizyonun oluşturduğu üç boyut etkisi sinemalardaki örneklerini pek aratmıyor.

Braille Teknik'in fuardaki standında görme engelliler ya da kısmi görme kaybı olanların yaşamını kolaylaştıracak çok sayıda ürün yer alıyordu. Öğrenciler için tahtayı yakınlaştıran büyütme sistemleri, üzerine konan metni sesli olarak okuyan tarayıcılar, kabartmalarla yapılmış bina tahliye planları gibi sıra dışı çözümlerin yanında bir tanesi özellikle ilginçti: Fotoğraflardaki metinleri sesli olarak okuyabilen fotoğraf makinesi. Bir el bilgisayarı ve buna bağlı bir kamardan oluşan sistemi herhangi bir metne doğrultup fotoğrafını çektiğinizde, aygıt fotoğrafta yer alan metni çözümlüyor ve sesli olarak okumaya başlıyor. Türkçeleştirme çalışmaları süren sistemin yazılım olarak çok yakında kameralı cep telefonlarında da yer alacağı verilen bilgiler arasında.

Taşınabilir ilk yardım çantası ve taşınabilir EKG aygıtı derken sonunda taşınabilir elektroşok aygıtları da piyasada. CardiAid adı verilen bu aygıt, yapılması gereken işlemler konusunda kullanıcıyı adım adım yönlendirecek şekilde tasarlanmış. Aygıt hastaya bağlandığında, öncelikle kalp ritmini analiz ederek elektroşok kullanımının hastanın durumu açısından uygun olup olmadığını değerlendiriyor.

Onay gelirse aygıt kalbe elektroşok uyguluyor. Bu arada hastaya yardım eden kişi de hastaya suni tenefüs ve kalp masajı yaparak sistemi destekliyor. Bir şarjda 200'e kadar şok uygulayabilen aygıtı kullanmak için en azından ilkyardım eğitimi almış olmak gerekiyor.

TÜBİDER'in (Bilişim Sektörü Derneği) düzenlediği ve bir yıldan uzun süredir devam eden CPU-Turkey yarışmasında kazananlar fuarda açıklanırken ortaya çıkan ürünler de yine fuarda sergilendi. Türkiye'nin kendi işlemcisini üretebilmesi için teşvik sağlamak ve bu konuda gündem oluşturmak amacıyla düzenlenen yarışmada katılımcılar, işlemcilerini yazı-

eğitim bilgisayarı geliştirmek olarak saptanmış.

Birçok İnternet sitesinde üç boyutlu fotoğraflara rastlamak olası. Bu sunuş yöntemini İstanbul Valiliği de benimsemiş. Valiliğin, İstanbul'un ruhunu yansıtan fotoğrafları bir araya getirmeyi amaçladığı "Galeri İstanbul" projesinde bu yöntem kullanılmış. Bu fotoğrafları üç boyutlu görüntüleyebilmek için sol gözü kırmızı, sağ gözü de mavi olan karton gözlüklerden edinmek yeterli. Bireysel çalışmaların da paylaşılabilirdiği siteye www.galeri.istanbul.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

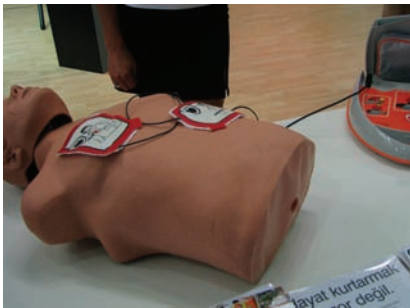
Fuarın en çilekeş bilgisayarı kuşkusuz Lenovo'nun ThinkPad serisinin

Galeri İstanbul

lım ortamında ya da boş FPGA yongaları üzerinde donanım tabanlı olarak geliştirmiş. Fotoğrafta FPGA işlemci kategorisinin birincisi SelCPU işlemcisi çalışırken görülüyor. Bir sonraki yarışmanın amacı, tümüyle yerli teknolojiyle üretilen işlevsel bir

den bir dizüstü bilgisayardı. Bu marifetli bilgisayar küçük çaplı şoklara dayanıklı olmanın yanında, klavyenin altındaki özel olukları sayesinde su dökülmelerinden de zarar görmüyor. Bunu kanıtlamak için fuarda bilgisayarın üzerine gün boyu su döküldü ve da-

Cardiaid

Cputurkey

Braille

Lenovo

yanıklı aygıt altından suyunu sızdırı sızdırı ziyaretçilerini selamladı.

Kol saatli cep telefonları geçen yıl piyasada boy göstermeye başlamıştı. Şimdi de iyiden iyiye küçülüp hafifleme eğilimine girmişler. Fuarda sergilenen iWatch Classic adı verilen bu modelde en dikkat çekici özelliklerden biri konuşmak için bir kulaklığa gerek duyulmuyordu. Yani saati yalnızca kulağa yaklaştırıp konuşarak görüşme yapabiliyorsunuz. Ağırlığı 50 g dolayında olan bu aygıt ayrıca kapsamlı bir taşınabilir medya oynatıcı olarak da kullanılabilir.

Fuarda zihnini kontrol altında tutmaya meraklı kişilerin, çok ilgisini çekecek Mindball adlı bir aygıt da sergilendi. Mindball'ın karşısına oturup özel bandını başınıza geçirdiğinizde, sistem beyin dalgalarınızı izlemeye alıyor. Siz rahatlamaya çalıştıkça beyninizdeki alfa dalgalarının etkinliği artıyor ve belli bir eşik geçildiğinde masanın altındaki mıknatıslar bir topu hareket ettiriyor. Bu da dışarıdan bakan biri için sanki topu beyin gücünüzle hareket ettiriyormuşsunuz gibi bir görüntü oluşturuyor. Kısacası bu oyunda rahatlamaya odaklanan kazanıyor. İstenirse, masaya aynı anda dört kişi karşılıklı oturarak hangi takım daha çok odaklanacak yarışması bile yapılabilir. Başarılı odaklanan takım, topu adım adım karşı takımın kalesine gönderiyor. Tüm bunların amacı düşünce-

iWatch

Mindball

yi rahatlatarak bir noktaya odaklanabilme alışkanlığı kazandırmak.

Tanıtımı Türkiye'de yapılan NEC'in Otomo modeli de fuarda ilk kez sergilenen ürünler arasındaydı. Bu, küçük boyutları, hafifliği ve temel donanım özellikleriyle klasik bir netbook. Öncelikle İnternet erişimi için yapılandırılmış ultra taşınabilir dizüstü olarak sınıflandırılabilir bu

ürün, dönüp tersine katlanabilen dokunmatik ekranıyla benzerlerinden ayrılıyor. Böylece aygıtta ekranı üzerinden kumanda edebiliyor, not tutabiliyor ve tıpkı bir tablet PC gibi kullanabiliyorsunuz. Önümüzdeki yılın ortalarına doğru sunulması beklenen ürünün fiyatının öteki netbook ürünleriyle denk olması düşünülüyor.

Fuarda şaşırtıcı olan her şeyin yenilik üzerine olması gerekmiyor: Bazen geçmiş de insanı etkileyebilir. Tüm Telekomünikasyon İş Adamları Derneği (TÜTED), "Zaman Tüneli" temalı telekomünikasyon müzesiyle fuarda iletişim araçlarının 150 yıla yaklaşan geçmişine ışık tutmayı amaçlamış. Telgraftan manyetolu telefona kadar mazide kalmış birçok ürünün bir arada sergilendiği alanda en dikkat çeken çalışmalardan biri fotoğraftaki aygıttı. İlk bakışta dikiş makinesini an-

Otomo

dıran bu alet, 1960'tan kalma bir "alüminyum gemi telefonu"ydü. Üstelik darbelere ve sarsıntılara karşı da çok dayanıklıymış.

Kablolu ağların ardından kablosuz ağlara doğru hızla geçerken kabloları tümüyle geride bırakmak gerektiğini düşünmek çok doğru değil. Zira veri aktarımında hız, güvenlik ve süreklilik dendiğinde hâlâ kabloların üstüne yok. Peki, kablo döşemek zor ve zahmetli değil mi? Eskiden öyleydi ama o da artık dert değil. Örneğin fuarda sergilenen ZyXEL'in Powerline serisi ürünleri, ev içindeki veri aktarımı için doğrudan elektrik hatlarını kullanıyor. Yani bir prize modem şeklindeki vericiyi, öteki prizlere de alıcıları takıyorsunuz ve böylece bir 'dahili kablolu ağ' kurmuş oluyorsunuz. Çivi çakmak yok, duvar kırmak yok. Üstelik kuru-

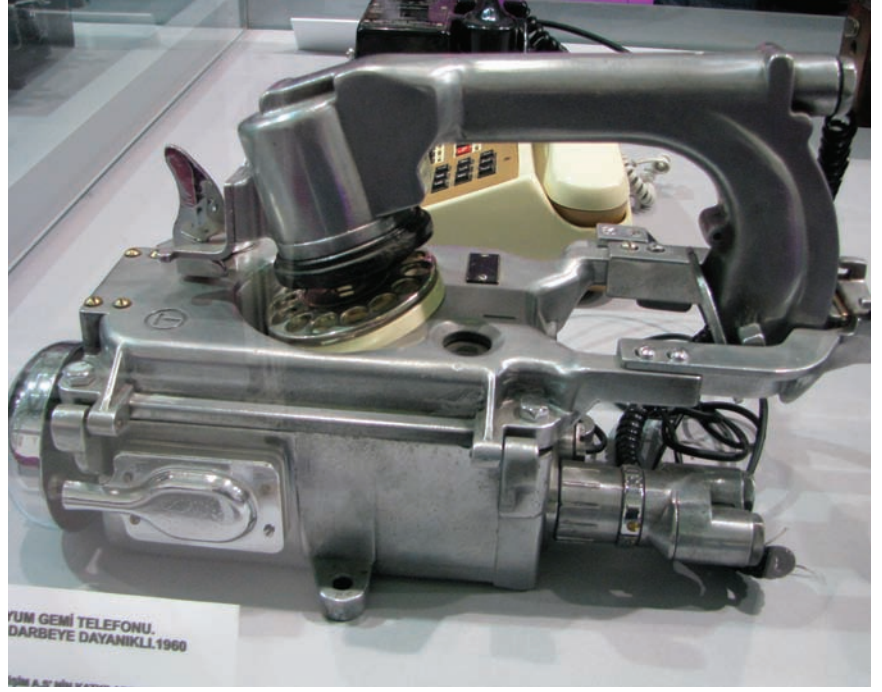
Titan

lan ağın veri aktarım hızı 200 Mbps'e kadar çıkabiliyor ki bu da HD (yüksek nitelikli) görüntü kalitesinde yayınları elektrik prizinden dağıtabilmek anlamına geliyor.

İki SIM kartı destekleyen çift hatlı telefonlar piyasada iyice yaygınlaşmışken birilerinin üç hatlı bir telefon üreteceği, hem de tasarımını bir Türk şirketinin yapacağı pek akla gelmezdi. Ama yapılmış. Türk şirketi TNN Mobile'in standında sergilenen bu ürünün tek özelliği üç hattı aynı anda çalıştırabilmesi de değil. Telefonun bir yüzü klasik tuş takımıyla hizmet veriyor; öteki yüzse neredeyse yalnızca ekrandan oluşan dokunmatik bir akıllı telefon arayüzüyle hizmet veriyor. Yalnız Telekomünikasyon Kurumu'nun kabul edilebilir SAR değerlerini aşması nedeniyle piyasadaki çoğu çift hatlı cep telefonunu toplayacağını açıklaması, bu modelin geleceği konusunda biraz kaygı uyandırıyor.

Telemetri-Kümes

Telekom Müzesi

TTNMobile

Bilişim temalı bir fuarı gezerken karşılaşmayı düşüneceğiniz en son şeylerden biri kuşkusuz bir sera ya da kümestir. Ama Turkcell standında bir yanda civcivlerle, öte yanda yeşilliklerle karşılaşılıyordu. Bunların orada bulunma nedeni Turkcell'in geliştirdiği telemetri sistemlerinin tanıtımı. Sera ya da kümes gibi ortamlara yer-

leştirilen algılayıcılar, ideal nem dengesi ve ortam sıcaklığı gibi değerleri sürekli denetleyerek ana iletişim birimine gönderiyor. Ana iletişim birimi de bu verileri cep telefonuyla veri transferi aracılığıyla kontrol noktasına bildiriyor. Örneğin seradaki ürünlerde bir kuruma gözlenirse, hemen bir SMS atılarak sulama sistemi hemen çalıştırılabilir; ya da civcivlerin bulunduğu yerde sıcaklık iyice düşüyse, bir alarm çalarak ısıtma sisteminde sorun olduğunu haber verebiliyor. Tüm bunlar bir otomasyon ağına bağlanabileceği gibi, sistemlere cepten doğrudan da müdahale edilebiliyor.

Türk Telekom'un standında İngiltere'den gösteri amaçlı getirilen Titan adlı bir robot da vardı. Titan, boyu 2 m, omuz genişliği 1,5 m ve ağırlığı da 150 kg'dan çok olan bir robottu. Küçük bir arabanın arkasına tutturulmuş sakın sakın giden Titan birden yerinden kalkıp ortadaki boşluğa doğru bir adım atıyor ve dev cüssesiyle "What a Wonderful World" diye bağırarak şarkılar söyleyip dans ediyordu. Belki sevimli olacağı ve insanların dikkatini çekeceği düşünülmüş ama Titan'ın bilimkurgu filmlerindeki robotları çağrıştıran görünümü, bazılarını karamsar bir gelecek hayaliyle başbaşa bırakmıyor değildi.

Powerline

Levent Daşkiran